

Dokumenttype	NOU 1991:3	Dokumentdato	1991-01-28
Tittel	Mannsrolleutvalgets sluttrapport		
Utvalgsleder	Fossum, Erik		
Utgiver	Barne- og familiedepartementet		
Oppnevnt	1986-08-00	Sider	44
Note	Tidligere ledere i utvalget: Jens Stoltenberg og Arne Wam		
Kapittel	2 Sammendrag av utvalgets forslag		

Siden utvalgets sluttrapport er forholdsvis kortfattet og konsentrert, har vi funnet det mest hensiktsmessig bare å gi et sammendrag av de konkrete forslag til endringer som fremmes. På den måten unngår vi unødige gjentakelser. Rapporten gir ingen oversikt over alle forslag Mannsrolleutvalget har fremmet. Den begrenser seg til de vi anser som de viktigste, og som politisk bør prioriteres innenfor de utvalgte temaer som er behandlet her. Forslagene er sortert etter tema.

Kapittel 2 Sammendrag av utvalgets forslag

Menn og omsorg:

- Permisjonstiden ved fødsel/adopsjon må utvides kraftig. På sikt mener utvalget permisjonstiden må bli 18 måneder for hvert barn.
 - For å sikre fedrenes rett til en del av permisjonstiden, må en del av perioden reserveres til hver av foreldrene. Eksempelvis ved 18 måneders total lengde på permisjonen, må minst 6 måneder settes av til mor og far hver for seg.
 - For å imøtekomme foreldrenes og familiens varierende behov for tilpasning mellom arbeidsliv og omsorgsarbeide i hjemmet, må permisjonsuttaket bli fleksibelt, slik at foreldrene kan velge helt arbeidsfri eller nedkortet daglig arbeidstid.
 - Retten til stønad (lønn) må baseres på egen inntekt (uten dagens begrensning til 6 G), og være avhengig av at han/hun overtar omsorgen for barnet.
 - Lovfestet rett til lønnet farspermisjon i 14 dager etter fødsel.
 - Permisjonsrettigheter for militært personell etter mønster fra det sivile, regulert gjennom Arbeidsmiljøloven.
 - Forslag til debatt: Det innføres obligatorisk verneplikt for begge kjønn. Verneplikten kan dels avtjenes i det militære forsvar og dels som omsorgstjeneste eller samfunnsmessig pliktjeneste. En viss minimums prosentandel av begge kjønn må være representert i begge tjenestekategorier.
- Ett av utvalgets medlemmer tar forbehold når det gjelder takten og omfanget av utvidete permisjonsrettigheter, og har bemerkninger når det gjelder den praktiske gjennomføring i forhold til bedrifts- og arbeidslivets krav.

Kapittel 2 Sammendrag av utvalgets forslag

Menn og skilsmisse:

- Ekteskapslovens § 44 oppheves. I stedet innføres en ordning med

samarbeidssamtaler, administrert av de regionale familierådgivningskontorene. Utgangspunktet skal være en aksept av det individuelle valg om separasjon eller skilsmisse, og dernest en bistand til at partene kan utforme hensiktsmessige avtaler med vinkling på barnefordeling og samværsordninger.

- Tvistemålslovens § 422 endres, slik at meklingsaspektet før hovedforhandling i saker om separasjon eller skilsmisse styrkes. Dommeren avgjør selv behovet for bistand av spesielt sakkyndige i dette arbeidet. Det bør være svært tungtveiende grunner for ikke å prøve tvungen mekling før hovedforhandlinger.
- Barnelovens § 44 gis et tillegg om at den som ikke følger opp samværsretten i forhold til inngåtte avtaler kan fradømmes retten.
- Den samværsberettigede gis et skattemessig særfradrag for dokumenterte reiseutgifter til samvær med barnet, med en egenandel på Kr 10.000.
- Bidragsreglene endres slik at begge foreldrenes økonomiske situasjon vurderes ved fastsetting av bidrag.

Kapittel 2 Sammendrag av utvalgets forslag

Menn og vold:

- Vold er det motsatte av omsorg. Utvalgets forslag under omsorgskapittelet er derfor kanskje de viktigste også i forhold til å bekjempe vold!
- Særlig den private volden må synliggjøres. Dette kan best skje gjennom et aktivt arbeid for å trekke voldsproblematikk inn i utdanningsinstitusjonene, og gjennom et godt utbygd helse- og sosialvesen.
- Det må fokuseres mer på forebygging av vold, særlig i barnehage og skole.
- Vern og beskyttelse for de som blir utsatt for vold bør være en selvfølgelig samfunnsoppgave. Krisesentre og andre tiltak for volds ofre bør støttes og videreutvikles og ikke legges ned.
- Tiltak av typen "Alternativ til vold" i Oslo, rettet mot voldsutøverne bør utbygges.
- Det bør opprettes et eget forskningsprogram rettet mot menn og vold.